

מרכז המידע למודיעין ולטרור
המרכז למורשת המודיעין (מל"מ)

12 בדצמבר 2006.

אסמאעיל הניה ראש ממשלת החמא"ס מיצב את עצמו בברור כחלק מהמחנה האיראני-סורי ("ציר הרשע") בעת ביקוריו בדמשק ובטהראן. בהתבטאויות הוא שב והבהיר כי החמא"ס שוללת את זכות קיומה של ישראל ושמה יהבה על המשך מערכת הטרור נגדה עד לחיסולה. זאת תוך דחייה מוחלטת של דרישות אבו מאזן, הקוורטט והקהילה הבינלאומית.

תחילת הביקורים במדינות "ציר הרשע": אסמאעיל הניה יורד מכבש המטוס בסוריה (טלוויזיה סורית, 5 בדצמבר)

כללי

1. אסמאעיל הניה, ראש ממשלת החמא"ס מקיים עתה סבב ביקורים במדינות ערב. הניה החל את סבב ביקוריו בקטר (3 בדצמבר) ובסוריה (3-7 בדצמבר). אחר כך ביקר באיראן (7-11 בדצמבר) ומשם יצא לסודאן (11 בדצמבר).

2. במהלך ביקוריו בדמשק ובטהראן נפגש אסמאעיל הניה עם בכירי המשטר במדינות הללו. בביקור בסוריה הוא נפגש, בין השאר, עם הנשיא בשאר אסד ועם סגנו פארוק אלשרע. באיראן הוא נפגש, בין השאר, עם המנהיג ח'אמנאי ועם נשיא איראן מחמוד אחמדי נז'אד. ביקוריו אלה היוו **מסר ברור** כי בעוד שאבו מאזן נסמך על המערב ועל מדינות ערב המתונות כגון מצרים, ירדן וסעודיה **שמה החמא"ס את יהבה על הציר האיראני-סורי ("ציר הרשע") וממנו היא מצפה לסיוע כספי, צבאי ומדיני.**

מימין: פגישת הניה עם ח'אמנאי (טלוויזיה איראנית, 10 בדצמבר). משמאל לחיצת יד בעת פגישה עם אחמדי נז'אד (אירנ"א, 10 בדצמבר)

3. אסמאעיל הניה ניצל את ביקוריו בסוריה ובאיראן על מנת להדגיש בצורה חדה ונוקבת את עקרונותיה האידיאולוגיים ואת עיקרי מדיניותה של ממשלת החמא"ס. הוא הצהיר, ללא הצטעעות במשחקי מילים, כי אין בדעתה של החמא"ס לסגת כהוא זה מעקרונותיה, ובמרכזם **הסירוב להכיר בישראל והתמיכה בדרך הטרור כאמצעי לחיסולה של ישראל**, תוך דחייה מוחלטת של דרישות אבו מאזן, הקוורטט והקהילה הבינלאומית.

4. **באשר למישור המעשי :-**

א. **מארחיו האיראניים** של הניה הבטיחו לסייע לממשלת החמא"ס **בכל התחומים** (במשתמע גם הצבאי). **במישור הכספי** דיווח אתר האינטרנט של החמא"ס (11 דצמבר) כי האיראנים העניקו להניה סיוע של **250 מיליון**

\$ ונכונות לסייע למספר פרויקטים לפיתוח. מסכום זה הוענקו כ-100 מיליון \$ בשנת 2007 לכיסוי משכורות הפקידים במשרדי החברה, העבודה והתרבות למשך שישה חודשים.¹ 45 מיליון \$ מהסיוע האיראני הוענקו למימון קצבאות האסירים שבבתי הכלא הישראלים ואת הסיוע למשפחותיהם במשך ששת החודשים הבאים. המימון האיראני יכלול, בין השאר, גם סיוע ל- 3,000 דיגיטים פלסטינים ול- 100,000 מובטלים פלסטינים.

ב. בנוסף לכך השיג הניה בעת ביקורו בקטר מימון למשכורות המורים בסכום של 22 מיליון \$ ול-11,000 פקידי משרד הבריאות וסיוע לשורה של פרויקטים. בין השאר הוזכרו הקמת בנק אסלאמי במימון התחלתי של 50 מיליון \$, הקמת עיר ספורט פלסטינית ופרויקט בשם "ההקדש האסלאמי של ירושלים" שיקצה סכומי כסף לתושבי "ירושלים הכבושה" בסך של 7 מיליון \$ לחודש (אתר החמא"ס, 3 בדצמבר).

5. ברקע מיצובה הברור של החמא"ס לצד הציר האיראני-סורי עומדת, לדעתנו, הערכתה כי איראן הינה הכח העולה במזה"ת אשר ממנה יוכלו הפלסטינים לקבל סיוע להמשך המערכה לחיסול מדינת ישראל. ארה"ב, לעומת זאת, בראיית החמא"ס (המושפעת מן הסתם מראיית איראן וסוריה) נמצאת בתהליך החלשות בשל שקיעתה ב"בוץ העיראקי" וההתפתחויות האחרונות הפנים-אמריקאיות (תוצאות הבחירות לקונגרס, מסקנות ועדת בייקר-המילטון) הן ראייה ברורה לכך. על רקע זה דומה כי החמא"ס סבורה שניתן להביא לסיום הבידוד המדיני ולקריסת ה"מצור" הכלכלי של מדינות המערב גם ללא תשלום "מחיר" כלשהו בדמות התגמשות בתחום האידיאולוגי והמדיני.²

¹ זאת מתוך ראיית משרדים אלו כמנוף להעמקת השפעת חמא"ס בחברה הפלסטינית. לעומת זאת למנגנוני הביטחון הפלסטינים הכפופים לאבו מאזן עדיין לא הובטחה קבלת משכורות באופן סדיר.

² ביטוי ברור להערכת מצב זאת ניתן למצוא בראיון ח'אלד משעל לעיתון האיטלקי "לה רפובליקה" (10 דצמבר). משעל טען כי המצור על ה"רשות הפלסטינית" קורס, כי הליגה הערבית אינה מקיימת אותו וכי גם אירופה מקיימת מגעים חשאיים עם החמא"ס. אסמאעיל הניה טען כי מתקיימים מגעים עם בכירים אירופיים בנוגע להסרת המצור (טלוויזיה סורית, 7 דצמבר). יועצו של אסמאעיל הניה אחמד יוסף טען כי משלחת חמא"ס המבקרת באירופה נפגשה עם משלחת רמת דרג מטעם המפלגה הדמוקרטית בארה"ב ועם אישים אמריקאיים נוספים (סוכנות "מען", 7 דצמבר). אין בידנו אישור לכך.

6. סיכום התבטאויותיו של אסמאעיל הניה בעת ביקוריו בסוריה ובאיראן
בנושאי מפתח ראו נספח .

נספח

עיקרי התבטאויותיו של אסמאעיל הניה בנושאי מפתח

שלילה נחרצת של זכות קיומה של מדינת ישראל וחתירה לחיסולה

7. בפגישתו עם נשיא איראן מחמוד אחמדי נג'אד (9 בדצמבר) הצהיר הניה כי הממשלה הפלסטינית "אינה מכירה בישות הציונית העושקת". ממשלת החמא"ס חותרת "לביטול ההסכמים המקפחים והעושקים עם הישות המזויפת הזאת" ו"משקיעה מאמצים למען הגשמת מטרות העם הפלסטיני ולשחרור ירושלים הקדושה" (אירנ"א, 10 בדצמבר). הניה הדגיש כי "הממשלה הפלסטינית לא תכיר לעולם בישות הציונית ותמיכתה בג'האד ובהתנגדות (קרי, הטרור) תימשך" (אתר האינטרנט של החמא"ס, 10 בדצמבר). בנאומיו הדגיש הניה כי "זכות השיבה היא זכות קדושה אשר (הפלסטינים) לא יוותרו עליה..." (אלג'זירה, 4 דצמבר)

8. נשיא איראן מחמוד אחמדי נג'אד התבטא בעת פגישתו עם הניה כי "אין להכיר לעולם בישראל גוזלת ירושלים". לדבריו "נותנות החסות" ל"ישות הציונית", ובמיוחד ארה"ב ובריטניה, החלו כבר לפקפק במידת התועלת שהם מפיקים מ"המשך קיומה של הישות המזויפת הזאת" (אירנ"א, 10 בדצמבר). אחמדי נז'אד הפציר בהניה לא להיכנע ללחצים להכיר בישראל ולהמשיך בלחימה נגד המדינה היהודית (רויטרס, 9 בדצמבר).

חיסולה של מדינת ישראל באמצעות מערכת טרור ("ג'האד" ו"התנגדות")

9. בנאום שנשא במחנה הפליטים אלירמוך בדמשק שיבח אסמאעיל הניה את ה"התנגדות" (קרי, הטרור) הפלסטינית, והדגיש כי היא תימשך. הניה שיבח את המחבלת המתאבדת, שפוצצה עצמה בקרב חיילי צה"ל ואת האזרחים הפלסטינים, ששמשו "מגינים אנושיים" ומנעו הפצצת פעילי טרור (אותם הוא

מכנה "אזרחים פלסטינים"), ואת תהלוכת הנשים בבית חאנון שחילצה פעילי טרור שהיו לכודים במסגד בעת פעילות צה"ל (אלג'זירה, 4 בדצמבר).

הניה ופמלייתו מגיעים למחנה הפליטים אלירמוך שליד דמשק (טלוויזיה אלג'זירה, 4 בדצמבר)

10. במהלך פגישתו עם נשיא איראן ובפגישותיו עם בכירים איראנים נוספים שב והדגיש אסמאעיל הניה כי **ממשלתו תמשיך לתמוך בג'האד וב"התנגדות"** (קרי, הטרור) נגד ישראל. הוא ציין כי ה"התנגדות" הינה "הדרך היחידה לשחרור פלסטין" (אירנ"א, אתר החמא"ס, 10 בדצמבר). בדרשת יום השישי בטהראן הדגיש הניה כי הפלסטינים לעולם לא יפסיקו את ה"התנגדות" וכי הם ימשיכו ב"ג'האד" עד ל"שחרור ירושלים" וחזרת הפליטים. בהתבטאות אחרת באוניברסיטה התעשייתית שריף הצהיר הניה כי **"הממשלה הפלסטינית לעולם לא תעצור פעילים העוסקים בג'האד"** והביע תקוותו, בפני הצעירים האיראניים כי **"יום אחד נפגש בפלסטין המשוחררת או בגן העדן"** (איסנ"א, 10 בדצמבר).

אסמאעיל הניה ונשיא איראן אחמדי נז'אד צועדים שלובי ידיים (אירנ"א, 10 בדצמבר)

11. נשיא איראן מחמוד אחמדי נג'אד התבטא גם הוא, במהלך קבלת פנים לאסמאעיל הניה, כי "על הממשלה הפלסטינית לתמוך בהתנגדות של העם הפלסטיני עד אשר יגשים מטרותיו". לדבריו "התנגדות העם הפלסטיני תוביל לניצחון סופי [על הישות הציונית]". לטענתו לחציה של ישראל ("הישות הציונית") על הפלסטינים לא ימשכו זמן רב משום שארה"ב, התומכת העיקרית בישראל, "נמצאת עכשיו במצב של חולשה והתערערות" (אירנ"א, 10 בדצמבר).

איראן כ"עומק אסטרטגי" אסלאמי לפלסטינים

12. בנאום שנשא לאחר תפילת יום השישי בטהראן ציין אסמאעיל הניה: "הם [ישראל] חושבים כי העם הפלסטיני עומד לבדו במערכה הזו. הם שוגים. אנו חלק מאומתנו [האומה האסלאמית], ויש לנו עומק אסטרטגי כאן, באיראן, ובכל מדינות ערב... אנו עומדים לצידה של איראן בהתמודדות עם הלחצים האמריקאים ומתנגדים להשתלטות האמריקאית-ציונית על אזורנו הערבי והאסלאמי... [אנו] מקווים כי ההתנגדות בעיראק תנצח ותביא לגירוש של הכיבוש האמריקאי מעל אדמתה של עיראק האחות... " (טלוויזית "אלעאלם", 8 בדצמבר).

13. הניה הודה למשטר האיראני על התמיכה שמעניקה איראן לפלסטינים בציינו כי הדבר גורם לגאווה למוסלמים ומחזק את אנשי ה"התנגדות" הפלסטינית [קרי, את ארגוני הטרור] (אירנ"א, אתר האינטרנט של החמא"ס, 10 בדצמבר). נשיא איראן מחמוד אחמדי נג'אד התבטא כי " העם האיראני לא יתרושל בשום סוג של תמיכה" (רמז לתמיכה גם בתחום הצבאי ?) וקרא לממשלה הפלסטינית להמשיך ולתמוך בהתנגדות בארגוני הטרור עד שפלסטין תשחרר (רויטרס, 9 בדצמבר).

הזירה הפנים-פלסטינית

14. במהלך ביקורו בטהראן מתח אסמאעיל הניה ביקורת נוקבת על החלטת הועד הפועל של אש"פ לקרוא לבחירות מוקדמות לפרלמנט ולנשיאות בכנותו אותו "מהלך של ניסיון הפיכה המגביר את המתח ואת המשבר". הוא הטיל על הפתח את האחריות לכישלון השיחות להקמת ממשלת אחדות ואמר כי הניסיון לגרור את הפלסטינים לבחירות הינו בבחינת אי כיבוד רצונו של העם הפלסטיני.

15. הניה קרא להקמת ממשלת אחדות פלסטינית על מנת "לסכל את המזימה האמריקאית-ציונית" (אירנ"א, 9 בדצמבר). הוא הביע הסכמתו לכך שממשלת האחדות הלאומית תורכב על בסיס "מסמך הפיוס הלאומי" ("מסמך האסירים"). אולם בראיון לטלוויזית "אלעאלם" (10 בדצמבר) הוא הבהיר כי ב"מסמך האסירים" אין שום הכרה ב"כיבוש הישראלי" והביע התנגדותו הנחרצת להכרה בתנאי הקוורטט (טלוויזית אלעאלם, 10 בדצמבר).